

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 26ης Μαρτίου 1991

περί των ενισχύσεων που έχουν χορηγηθεί από τη γερμανική κυβέρνηση στην Deggendorf GmbH, εταιρεία παραγωγής νημάτων από πολυαμίδιο και πολυεστέρα, με έδρα το Deggendorf (Βαυαρία)

(Το κείμενο στην γερμανική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(91/391/ΕΟΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 93 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο,

Αφού κάλεσε τα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους, όπως προβλέπεται στο εν λόγω άρθρο 93,

Εκτιμώντας ότι:

I

Στις 31 Οκτωβρίου 1989, βάσει του άρθρου 93 παράγραφος 3 της συνθήκης και σύμφωνα με τους κοινοτικούς κανόνες που διέπουν τον τομέα των συνθετικών ινών, η μόνιμη γερμανική αντιπροσωπεία κοινοποίησε σχέδιο των γερμανικών αρχών για την παροχή ενισχύσεων με τη μορφή επιχορήγησης και δύο χαμηλότοκων δανείων για επενδύσεις, που η εταιρεία Deggendorf πρόκειται να πραγματοποιήσει από το 1987 μέχρι το 1989.

Στις 9 Μαρτίου 1990 και μετά από σχετικό αίτημα της Επιτροπής παρεσχέθησαν συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικά με τις εν λόγω ενισχύσεις και τον δικαιούχο τους.

Η κοινοποίηση αφορούσε προγράμματα για τη χορήγηση ενισχύσεων διαφόρων ειδών όσον αφορά επενδύσεις συνολικού ύψους 45,2 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων που επρόκειτο να πραγματοποιήσει ο δικαιούχος για την παραγωγή καλτσών και ενδιάμεσων προϊόντων (24 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα) και την παρασκευή μεικτών (από πολυουρεθάνη και πολυαμίδιο) ελαστικών νημάτων (21,2 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα).

Οι ενισχύσεις αφορούν την κατά 10% επιχορήγηση επένδυσης ύψους 4,52 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων βάσει του νόμου περί επενδυτικών επιδοτήσεων (Investitionszulagengesetz) που εγκρίθηκε από την Επιτροπή με επιστολή της 7ης Δεκεμβρίου 1987. Επιπλέον, προβλέπεται να χορηγηθούν δύο δάνεια ύψους 6 και 14 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων από τον προϋπολογισμό του κρατιδίου της Βαυαρίας βάσει του βαυαρικού προγράμματος περιφερειακής ενίσχυσης (Bayerisches regionales Förderprogramm) που εγκρίθηκε από την Επιτροπή με επιστολή της 27ης Δεκεμβρίου 1988· τα δάνεια είναι διάρκειας οκτώ και δώδεκα ετών αντιστοίχως, με διετή περίοδο χάριτος και επιτόκιο 5%.

Λαμβάνοντας υπόψη το συνολικό ύψος των επενδύσεων, το καθαρό ισοδύναμο επιχορήγησης της ενίσχυσης ανέρχεται σε 12,6%.

Οι ενισχύσεις προς τη βιομηχανία συνθετικών ινών διέπονται από κανόνες σχετικά με τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων στο συγκεκριμένο τομέα, οι οποίοι θεσπίστηκαν το 1977, ανανεώνονται ανά διετία και ανανεώθηκαν για τελευταία φορά το 1989 (ανακοίνωση προς τα κράτη μέλη της 6ης

Ιουλίου 1989). Τα κύρια προϊόντα της εταιρείας Deggendorf GmbH, νήματα από πολυαμίδιο και πολυεστέρα, εμπίπτουν στο πεδίο ισχύος των εν λόγω κανόνων, οι οποίοι ορίζουν ότι όλες οι προτάσεις για τη χορήγηση ενίσχυσης κάθε τύπου υπέρ εταιρειών στον τομέα των συνθετικών ινών και νημάτων πρέπει να κοινοποιούνται έγκαιρα, ώστε η Επιτροπή να έχει το χρόνο να υποβάλει τις παρατηρήσεις της και, εάν είναι απαραίτητο, να κινήσει τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 93 παράγραφος 2 της συνθήκης σχετικά με τα προτεινόμενα μέτρα.

Οι ίδιοι κανόνες περιορίζουν τις αποδεκτές εξαιρέσεις από τους γενικούς περιορισμούς επί των κρατικών ενισχύσεων μόνο στις περιπτώσεις κινήτρων για τη στρόφη των επενδύσεων προς άλλα προϊόντα, εκφράζοντας ταυτόχρονα μια γενική αρνητική στάση προς όλα τα μέτρα που οδηγούν σε αύξηση του καθαρού παραγωγικού δυναμικού στον τομέα των συνθετικών ινών.

Βάσει των πληροφοριών που παρεσχέθησαν από τις γερμανικές αρχές, η Επιτροπή έκρινε ότι, μολονότι κανένα από τα προϊόντα που αφορούν οι επενδύσεις δεν καλύπτεται άμεσα από τους ισχύοντες κανόνες στον τομέα των συνθετικών ινών για την κατασκευή πρωτογενών προϊόντων (νήματα πολυαμίδιου), υπάρχει ο κίνδυνος οι εν λόγω κανόνες να επηρεάσουν έμμεσα την παραγωγή συνθετικών ινών της εταιρείας, επειδή επηρεάζουν, μεταξύ άλλων, το γενικό προϋπολογισμό της.

Επιπλέον, δεν κατέστη δυνατό βάσει των τότε διαθέσιμων πληροφοριών να προσδιορισθεί αν μπορεί να γίνει σαφής και πλήρης διάκριση μεταξύ της παραγωγής συνθετικών ινών και της νέας επένδυσης.

Η Επιτροπή έλαβε επίσης υπόψη της το γεγονός ότι, στις 21 Μαρτίου 1986, έλαβε την αρνητική απόφαση 86/509/ΕΟΚ όσον αφορά τις ασυμβίβαστες ενισχύσεις που είχαν χορηγηθεί στην ίδια εταιρεία κατά την περίοδο 1981-1983. Η εν λόγω απόφαση προέβλεπε την επιστροφή επιχορηγήσεων ύψους 6,12 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων και χαμηλότοκου δανείου ύψους 11 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων⁽¹⁾. Οι εν λόγω ενισχύσεις δεν έχουν ακόμη επιστραφεί και, κατά συνέπεια, η εταιρεία Deggendorf παραμένει αποδέκτης ασυμβίβαστων ενισχύσεων, οι οποίες βελτιώνουν τεχνητά τη θέση της στα πλαίσια του ανταγωνισμού.

Τέλος, λαμβάνοντας υπόψη ότι η κοινοτική αγορά νημάτων πολυαμίδιου και πολυεστέρα είναι ιδιαίτερα ανταγωνιστική λόγω της ύπαρξης διαφόρων παραγωγών σε όλες τις εθνικές αγορές, και χαρακτηρίζεται από στασιμότητα της ζήτησης, έντονες κεφαλαιουχικές επενδύσεις και περιορισμένα περιθώρια κέρδους, η Επιτροπή θεώρησε ότι οι εν λόγω ενισχύσεις είναι δυνατό να στρεβλώσουν τον ανταγωνισμό και να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών και ότι,

(¹) ΕΕ αριθ. L 300 της 24. 10. 1986, σ. 34.

γι' αυτό το λόγο, είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά κατά την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 1 της συνθήκης.

Επιπλέον, η Επιτροπή έκρινε ότι οι ενισχύσεις δεν πληρούν τους όρους ώστε να τύχουν μιας των εξαιρέσεων που ορίζονται στο άρθρο 92 και, ως εκ τούτου, κίνησε τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 93 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο της συνθήκης.

Με επιστολή της 10ης Μαΐου 1990, η Επιτροπή έταξε στη γερμανική κυβέρνηση προθεσμία για να υποβάλει τις παρατηρήσεις της. Τα άλλα κράτη μέλη και οι λοιποί ενδιαφερόμενοι ενημερώθηκαν, με τη δημοσίευση της ανακοίνωσης προς τη γερμανική κυβέρνηση στην Επίσημη Εφημερίδα (1).

II

Η γερμανική κυβέρνηση υπέβαλε τις παρατηρήσεις της βάσει της διαδικασίας που προβλέπεται στο άρθρο 93 παράγραφος 2 της συνθήκης, με επιστολή της 28ης Ιουνίου 1990, στην οποία επανέλαβε τη θέση που είχε ήδη διατυπώσει κατά το χρόνο της κοινοποίησης, ότι δηλαδή η παραγωγή που επηρεάζεται από τις επενδύσεις —κατασκευή πλεκτών και άλλων ανδρικών ειδών καθώς και επικάλυψη νημάτων— συνιστά διαφορετική δραστηριότητα από την παραγωγή ινών.

Σχετικά με το ενδεχόμενο οι εν λόγω ενισχύσεις να έχουν έμμεσο θετικό οικονομικό αντίκτυπο στον προϋπολογισμό της εταιρείας, οι γερμανικές εταιρείες θεώρησαν τον κίνδυνο αυτό ασήμαντο.

Μια ένωση εταιρειών του σχετικού τομέα υπέβαλε τις παρατηρήσεις της σχετικά με την έναρξη της διαδικασίας.

Οι εν λόγω παρατηρήσεις διαβιβάστηκαν στις 18 Οκτωβρίου 1990 στις γερμανικές αρχές, οι οποίες δεν διατύπωσαν κανένα περαιτέρω σχόλιο.

III

Η οικονομική ενίσχυση που χορηγήθηκε στην εταιρεία Degendorf GmbH βάσει του νόμου περί επενδυτικών επιδοτήσεων που εγκρίθηκε από την Επιτροπή με επιστολή της 7ης Δεκεμβρίου 1987, και βάσει του βαυαρικού προγράμματος περιφερειακής ενίσχυσης που εγκρίθηκε με επιστολή της 27ης Δεκεμβρίου 1988, αποτελεί ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 1 της συνθήκης επειδή επιτρέπει στην επιχείρηση να πραγματοποιήσει επενδύσεις χωρίς να πρέπει να υποστεί όλες τις σχετικές δαπάνες.

Οι εν λόγω ενισχύσεις πρέπει να κοινοποιούνται στην Επιτροπή όπως προβλέπεται στο άρθρο 93 παράγραφος 3, δεδομένου ότι, βάσει του κώδικα που διέπει τις ενισχύσεις στον τομέα συνθετικών ινών και νημάτων, όλες οι προτάσεις οποιουδήποτε τύπου ενίσχυσης υπέρ εταιρειών στο σχετικό τομέα πρέπει να κοινοποιούνται εκ των προτέρων στην Επιτροπή.

IV

Οι κοινοτικοί κανόνες στον τομέα των συνθετικών ινών αφορούν μεν όλες τις εταιρείες με σχετικές δραστηριότητες που λαμβάνουν κρατικές ενισχύσεις βάσει οποιουδήποτε

καθεστώτος και για οποιονδήποτε σκοπό, έχουν όμως αποτρεπτική ισχύ μόνο όταν πρόκειται για ενισχύσεις που συνεπάγονται την αύξηση του ειδικού παραγωγικού δυναμικού όσον αφορά τις ίνες και τα νήματα.

Στην προκειμένη περίπτωση, η Επιτροπή μπορεί να διαπιστώσει ότι δεν υφίσταται άμεση τεχνική σχέση μεταξύ της παραγωγής νημάτων (που καλύπτεται από τους κανόνες) και της παραγωγής καλτσών και ελαστικών νημάτων ως αποτέλεσμα των επιχορηγούμενων επενδύσεων. Αντιθέτως, η Επιτροπή θεωρεί ότι η περαιτέρω δυνατότητα επεξεργασίας των συγκεκριμένων «δευτερογενών» προϊόντων προσφέρει πρόσθετη διέξοδο για την παραγωγή νημάτων και, κατ' αυτόν τον τρόπο, αυξάνει τη γενική υπερπροσφορά στον τομέα.

Τα μέτρα ενίσχυσης υπέρ της εταιρείας Degendorf πρέπει να ληφθούν στο πλαίσιο δύο περιφερειακών σχεδίων ενίσχυσης που έχει εγκρίνει ρητά η Επιτροπή, προκειμένου να διευκολύνεται η ανάπτυξη ορισμένων περιοχών της Κοινότητας. Τα εν λόγω μέτρα πληρούν ουσιαστικά τους όρους και το στόχο των εν λόγω καθεστώτων δεδομένου ότι αυξάνουν την απασχόληση στην περιοχή κατά 140 περίπου θέσεις εργασίας πλήρους απασχόλησης· κατά συνέπεια, είναι επιλέξιμα για τις εξαιρέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο γ).

V

Η Επιτροπή, προκειμένου να αποφασίσει κατά πόσον είναι δυνατόν να εφαρμοστεί ως προς ορισμένη ενίσχυση μια από τις εξαιρέσεις που προβλέπει το άρθρο 92 παράγραφος 3 της συνθήκης, πρέπει να λάβει υπόψη της όλες τις σχετικές λεπτομέρειες που ενδέχεται να επηρεάσουν τους όρους των συναλλαγών στην Κοινότητα.

Όπως αναφέρεται στα σημεία II και III της παρούσας απόφασης, η Επιτροπή έλαβε την αρνητική απόφαση 86/509/ΕΟΚ όσον αφορά τις ενισχύσεις που χορηγήθηκαν παράνομα στη συγκεκριμένη εταιρεία κατά την περίοδο 1981-1983, και ζήτησε την επιστροφή 6, 12 και 11 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων που είχαν χορηγηθεί υπό μορφή επιχορηγήσεων και χαμηλότοκων δανείων αντιστοίχως. Δεδομένου ότι δεν ασκήθηκε σχετικά προσφυγή στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, η εν λόγω απόφαση κατέστη οριστική.

Σε παρόμοια υπόθεση σχετικά με τη χορήγηση ενίσχυσης σε άλλη γερμανική εταιρεία παραγωγής συνθετικών ινών (Deufil), η εν λόγω εταιρεία άσκησε προσφυγή στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο κατά της απόφασης της Επιτροπής (υπόθεση 310/85). Το Δικαστήριο αποφάνθηκε υπέρ της Επιτροπής και απέρριψε τον ισχυρισμό της εταιρείας ότι δικαιούται, για λόγους που οφείλονται στη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη, να κρατήσει την ενίσχυση (2).

Παρά την αρνητική απόφαση της Επιτροπής και την απόφαση του Δικαστηρίου σε ανάλογη υπόθεση, η Degendorf δεν έχει επιστρέψει ακόμη την ενίσχυση.

Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι η Degendorf δεν μπορεί, σε καμία περίπτωση, να επικαλεσθεί παραβίαση της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, δεδομένου ότι η Επιτροπή, στην απόφασή της να κινήσει τη διαδικασία το 1985, την προειδοποίησε ρητά για το αβέβαιο χαρακτήρα κάθε ενίσχυσης που χορηγείται παρανόμως.

(1) ΕΕ αριθ. C 158 της 28. 6. 1990, σ. 4.

(2) Συλλογή Νομολογίας του Δικαστηρίου (1987) σ. 901.

Περαιτέρω όπως επανειλημμένα έχει αποφανθεί το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο και, για τελευταία φορά, στην απόφασή του στην υπόθεση σχετικά με την BUG-Alutechnik (υπόθεση C-5/89) (*), η επιστροφή ενίσχυσης που χορηγήθηκε παράνομα πρέπει καταρχήν να συμβιβάζεται προς τις σχετικές διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας, εφόσον βέβαια οι εν λόγω διατάξεις δεν εφαρμόζονται κατά τρόπο που να καθίσταται πρακτικά αδύνατη η επιστροφή της ενίσχυσης σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία. Μολονότι στην προκειμένη υπόθεση οι γερμανικές αρχές κατέθεσαν προσφυγή στα εθνικά δικαστήρια για την απόδοση της ενίσχυσης, η εν λόγω ενίσχυση δεν έχει ακόμη επιστραφεί.

Οι παράνομες ενισχύσεις που η Deggendorf αρνείται να επιστρέψει από το 1986, σε συνδυασμό με τις παρούσες επενδυτικές ενισχύσεις, παρέχουν στην εν λόγω εταιρεία υπέρμετρο και αδικαιολόγητο πλεονέκτημα, το οποίο μπορεί να επηρεάσει αρνητικά τους όρους συναλλαγής σε βαθμό αντίθετο προς το κοινό συμφέρον.

Το πλεονέκτημα που αδικαιολόγητα απολαμβάνει η Deggendorf μέχρι να επιστρέψει τις ασυμβίβαστες ενισχύσεις που χορηγήθηκαν παράνομα κατά την περίοδο 1981-1983, επιτρέπει σ' αυτή να επωφελείται από ένταση ενίσχυσης της οποίας το καθαρό ισοδύναμο επιδότησης ανέρχεται σε 29% όσον αφορά τη συγκεκριμένη επένδυση. Η ένταση της ενίσχυσης μπορούσε να είναι σημαντικά υψηλότερη εάν προστίθεντο οι πληρωμές τόκων επί των οφειλόμενων ποσών.

Σαν αποτέλεσμα της κατάστασης αυτής, η Deggendorf επωφελήθηκε και θα συνεχίσει να επωφελείται από αδικαιολόγητες παροχές έως ότου επιστρέψει τις ενισχύσεις που έλαβε παράνομα.

Κατά συνέπεια, ακόμη και σε περίπτωση που οι προτεινόμενες ενισχύσεις ύψους 13,41 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων κριθούν ότι συμβιβάζονται με την κοινή αγορά, η Επιτροπή θεωρεί ότι δεν πρέπει να καταβληθούν μέχρι να επιστραφούν οι ενισχύσεις που χαρακτηρίστηκαν ασυμβίβαστες στην απόφαση 85/509/ΕΟΚ. Η συγκεκριμένη κατάσταση δημιουργήθηκε από αμέλεια τόσο της γερμανικής κυβέρνησης όσο και της Deggendorf, οι οποίες παρέβησαν τους υποχρεωτικούς κανόνες του άρθρου 93 παράγραφος 3.

Επιπλέον, η Επιτροπή δεν έχει την εξουσία να επιβάλει ή να επισπεύσει την εφαρμογή της απόφασης 86/509/ΕΟΚ, γεγονός που καθιστά επιτακτικότερη την ανάγκη να ανασταλεί η πληρωμή της εν λόγω ενίσχυσης.

Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι στην ανακοίνωσή της σύμφωνα με το άρθρο 93 παράγραφος 2, η Επιτροπή αναφέρθηκε στη διπλή στρέβλωση του ανταγωνισμού που προκαλεί η αποτυχία της Deggendorf να επιστρέψει τις ασυμβίβαστες ενισχύσεις που έλαβε προηγουμένως. Εντούτοις, ούτε η γερμανική κυβέρνηση ούτε η εν λόγω εταιρεία διατύπωσαν παρατηρήσεις ή επιχειρήματα σχετικά με το θέμα.

Ολοκληρώνοντας, η ενίσχυση ύψους 13,41 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων που η γερμανική κυβέρνηση σχεδιάζει να χορηγήσει στην Deggendorf συμβιβάζεται με την κοινή αγορά, αλλά η χορήγησή της αναστέλλεται έως ότου η Deggendorf επιστρέψει την ενίσχυση που έλαβε παράνομα κατά την περίοδο 1981-1983, όπως αναφέρεται στην απόφαση 86/509/ΕΟΚ,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Οι ενισχύσεις προς την Deggendorf, υπό μορφή επιχορήγησης ύψους 4 520 000 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων και δύο χαμηλότοκων δανείων ύψους 6 και 14 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων για περίοδο οκτώ και δώδεκα ετών αντιστοίχως με επιτόκιο 5% και διετή περίοδο χάριτος, που κοινοποιήθηκαν από τις γερμανικές αρχές στην Επιτροπή με επιστολή της 31ης Οκτωβρίου 1989, συμβιβάζονται με την κοινή αγορά κατά την έννοια του άρθρου 92 της συνθήκης ΕΟΚ.

Άρθρο 2

Οι γερμανικές αρχές καλούνται να αναστείλουν την πληρωμή προς τη Deggendorf των ενισχύσεων που αναφέρονται στο άρθρο 1 της παρούσας απόφασης μέχρι να τους επιστραφούν οι ασυμβίβαστες ενισχύσεις που αναφέρονται στην απόφαση 86/509/ΕΟΚ.

Άρθρο 3

Η γερμανική κυβέρνηση ενημερώνει την Επιτροπή, σε προθεσμία δύο μηνών από την ημερομηνία κοινοποίησης της παρούσας απόφασης σχετικά με τα μέτρα που έλαβε για να συμμορφωθεί με αυτήν.

Άρθρο 4

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας.

Βρυξέλλες, 26 Μαρτίου 1991.

Για την Επιτροπή
Leon BRITTON
Αντιπρόεδρος

(*) Υπόθεση C-5/89, της 20ής Σεπτεμβρίου 1990 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί).